

روایی و پایایی مقیاس شکفتگی و تعیین رابطه شکفتگی با پیشرفت تحصیلی در دانشجویان دانشکده پزشکی

محبوبه مرادی سیاه افشادی*، ندا قاسمی، امیر قمرانی

چکیده

مقدمه: مقیاس شکفتگی (Flourishing) از جمله مقیاس‌هایی است که یکی از ابعاد مثبت ذهن انسان را می‌سنجد. هدف پژوهش حاضر بررسی روایی و پایایی مقیاس شکفتگی بود. بررسی رابطه پیشرفت تحصیلی دانشجویان و شکفتگی به عنوان هدف فرعی این مطالعه در نظر گرفته شد.

روش‌ها: این تحقیق یک مطالعه توصیفی از نوع پیمایشی است که در سال ۱۳۹۳ روی نمونه‌ای متشکل از ۲۰۰ نفر از دانشجویان دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان انجام گردید. انتخاب نمونه به صورت نمونه‌گیری در دسترس بود. برای بررسی روایی پرسشنامه از روش‌های روایی محتوا، همبستگی گویه‌ها با نمره کل (تحلیل مواد) استفاده شد. پایایی مقیاس به وسیله روش‌های آلفای کرونباخ و پایایی تنصیفی بررسی گردید. برای بررسی رابطه بین شکفتگی و پیشرفت تحصیلی از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد.

نتایج: همبستگی گویه‌ها با نمره کل (۰/۵۲ تا ۰/۷۶) و معنادار ($p < ۰/۰۱$) بود. نتایج تحلیل عاملی اکتشافی مقیاس را تک عاملی برآورد کرد، با بار عاملی ۳/۸۶ که ۴۶٪ از واریانس کل سؤالات را تبیین نمود. ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۲ و ضریب پایایی تنصیفی ۰/۸ بود. بررسی مقیاس شکفتگی و متغیر پیشرفت تحصیلی، نشان داد که پیشرفت تحصیلی با شکفتگی همبستگی مثبت و معنادار ($p < ۰/۰۱$) دارد.

نتیجه‌گیری: یافته‌ها مبین روایی و پایایی قابل قبول ابزار مورد مطالعه، در بررسی متغیر شکفتگی یا بهزیستی ذهنی در جامعه دانشجویان بود. با توجه به خصوصیات روان‌سنجی مطلوب، ابزار پژوهش حاضر می‌تواند در تحقیقات مربوط به روان‌شناسی مثبت مورد استفاده قرار گیرد.

واژه‌های کلیدی: شکفتگی، تحلیل عاملی اکتشافی، پایایی، پیشرفت تحصیلی، دانشجویان

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی / ۱۳۹۴؛ ۱۵(۴۲): ۳۳۰ تا ۳۳۷

مقدمه

روان انسان توجه می‌شود. مفاهیمی مثل نیکی (goodness)، زاینده‌گی (generative)، رشد (Development)، تاب‌آوری (resilience) و بهزیستی (well-being) بعد مثبت انسان را نشان می‌دهد (۲). شکفتگی (Flourishing) سازه‌ای در روان‌شناسی مثبت که به نوع زندگی کردن توأم با خوشبینی دائمی در عملکردهای انسان اشاره دارد و به صورت ضمنی به نیکی، زاینده‌گی، رشد و انعطاف‌پذیری دلالت می‌کند (۳). معنای شکفتگی در تضاد با معنای افسردگی و پژمردگی

امروزه در روان‌شناسی مثبت به جای تمرکز بر بعد اختلالات و تأثیرات روان‌شناختی آنها، به ابعاد مثبت

* نویسنده مسؤول: محبوبه مرادی سیاه افشادی، دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی، گروه روان‌شناسی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران.
m.moradi@edu.ui.ac.ir
ندا قاسمی، دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی، گروه روان‌شناسی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران. (n.ghasemi@edu.ui.ac.ir)؛ دکتر امیر قمرانی (استادیار)، گروه روانشناسی و آموزش کودکان با نیازهای خاص، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران. (a.ghamarani@edu.ui.ac.ir)
تاریخ دریافت مقاله: ۹۳/۱۱/۳۱، تاریخ اصلاحیه: ۹۴/۲/۲۷، تاریخ پذیرش: ۹۴/۶/۳۱

مطالعات جدیدتر کمک کردن به دیگران را مؤلفه حتی مهم‌تر از داشتن کمک از طرف دیگران یافته‌اند (۱۲).

طی سال‌های اخیر تحقیقات گسترده‌ای در زمینه بهزیستی انجام گرفته و متغیرهای همبسته با بهزیستی به نوعی به ابعاد مختلف شکفتگی اشاره داشته‌اند. این تحقیقات، هدف‌مندی و معناداری را زیر بنای اساسی در عملکرد انسان دانسته‌اند (۷ و ۶ و ۱۳ و ۱۴). عده‌ای نیز شواهدی در تأیید اینکه خوشبینی عنصر مهمی در عملکرد موفق و بهزیستی ذهنی است، ارائه دادند (۱۵ و ۱۶). سلیگمن (Seligman) این طور عنوان کرد که احساسات قابل پذیرفتن (Desirable feeling) علاوه بر احساسات خوشایند (pleasant) در بهزیستی مؤثر است. وی همچنین علاقه‌مندی و درگیری در فعالیت را به طور مستقیم با معناداری و هدف‌مندی مرتبط می‌داند که این دو نیز مؤثر در بهزیستی ذهنی است (۱۳).

در همین راستا فردریکسون (Fredricson) ادعا کرد هیجانهای مثبت در شرایط تهدیدکننده اتفاق نمی‌افتد و یا نیاز خاصی را فراخوانی نمی‌کند، پس گرایش به عمل خاصی را نیز فراهم نمی‌کند (آن گونه که هیجان‌های منفی هستند)، در عوض آنها منجر به اعمال کلی و بدون جهت می‌شوند و الزاما اعمال روانی را آسان نمی‌کنند (۳). این ادعا به معرفی گرایش به فکر-عمل (Thought-action tendencies) (به جای گرایش به عمل) و مجموعه فکر-عمل (Thought-action repertories) (مجموعه‌ای از مهارت‌ها) انجامید. مجموعه فکر-عمل را می‌توان به عنوان کاربست سازه شکفتگی در نظر گرفت زیرا که کودکان و بالغین شکفته، مجموعه وسیعی از توانمندی‌های شناختی، روان‌شناختی و اجتماعی دارند که از نتیجه موقعیت‌های تجربی و واقعی در طول زندگی حاصل می‌شود (۲ و ۳).

محققان معتقدند از جمله دلایل اهمیت برای مطالعه شکفتگی، یادگیری درباره ساختار پژمردگی و افسردگی است. بررسی شکفتگی، افسردگی را منتفی نمی‌کند، در عوض افسردگی نقطه مقابل شکفتگی است (۱۷). مطالعات

(languishing) است. پژمردگی به شیوه‌ای از زندگی که بی معنی و تهی (Hollow) است، تعبیر شده است. کیس (keyess) سلامت ذهنی را به عنوان نبود بیماری ذهنی نپذیرفت بلکه سلامت ذهنی را یک بعد مجزا از احساسات مثبت و عملکرد مثبت تلقی کرده است (۴). بنابراین کیس با مرور ابعاد و مقیاس‌هایی مثل بهزیستی ذهنی، نشانه‌های احساسات مثبت و عملکرد مثبت به نوعی تعریف جدید اشاره نموده است که می‌توان آن را در سازه شکفتگی خلاصه نمود. کیس ادعا کرده است، شکفتگی نمودی از زندگی ذهنی بالغین است که دارای سطوح بالای بهزیستی هیجانی هستند، خوشحال و راضی هستند، تمایل به زندگی هدف‌مند دارند، همه ویژگی‌های خود را می‌پذیرند، احساس خود گردانی و استقلال نموده، دارای قدرت کنترل درونی هستند و دست به انتخاب سرنوشت خودشان می‌زنند (۵).

در سال‌های اخیر تعداد کثیری از نظریه‌ها در زمینه شکفتگی مطرح شده که هر کدام متغیرهای متنوعی را زیربنای بهزیستی و شکفتگی انسان می‌دانند. نظریه‌های انسان‌گرایانه این طور عنوان کرده‌اند که انسان نیازهای روان‌شناختی همگانی متعددی از جمله نیاز به شایستگی، نیاز به برقراری روابط و خودپذیری دارد (۸ تا ۶)، این نیازهای ذکر شده همگی توسط میزان شکفتگی فرد قابل سنجش است. علاوه بر نظریه‌هایی که از دیدگاه‌های سنتی‌تر انسان‌گرایی نشأت گرفته، یافته‌های جدیدتری نیز در زمینه بهزیستی وجود دارد، در این راستا پوتنام (Putnam)، هلیول و همکاران (Helliwel) داشتن شبکه اجتماعی را به عنوان پایه بهزیستی می‌دانند (۹ و ۱۰).

از سوی دیگر برخی شور و شوق (Flow)، علاقه و درگیر شدن در فعالیت‌ها با اشتیاق را عوامل زیر بنایی بهزیستی توصیف کرده و آن را پایه و اساس برخورداری از شبکه دوستان معرفی نموده‌اند (۱۱). تا همین اواخر تحقیقات، داشتن حمایت از طرف دیگران را، برای در نظر گرفتن روابط اجتماعی کافی می‌دانستند ولی

نتایج تحلیل عاملی ۱ عامل با مقدار ویژه بالای ۴ و آلفای کرونباخ $0.83/0.23$ ، در نیوزیلند ۱ عامل با بار عاملی بالای ۴ و آلفای کرونباخ $0.9/0.24$ ، در نمونه سنگاپوری ۱ عامل با مقدار ویژه $4/24$ و آلفای کرونباخ $0.87/0.20$ گزارش شده است.

در مجموع و بر اساس مطالعات فوق الذکر مشخص می‌شود که این مقیاس در پژوهش‌های زیادی می‌تواند مفید واقع شود و لذا با توجه به اهمیت این مقیاس و همچنین به دلیل اینکه بر اساس جستجوهای انجام شده مقیاس مذکور یا مقیاسی معادل این مقیاس در داخل کشوریافت نشده است، بررسی روایی و پایایی مقیاس شکفتگی کانون هدف این مطالعه قرار گرفت. از سوی دیگر با توجه به اینکه بر اساس برخی مطالعات به بررسی رابطه بین پیشرفت تحصیلی و هدف‌مندی و از طرفی هدف‌مندی و شکفتگی توجه شده است (۲۵). لذا رابطه بین میزان شکفتگی دانشجویان علوم پزشکی و پیشرفت تحصیلی آنها به عنوان هدف فرعی مد نظر قرار گرفت.

روش‌ها

پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی از نوع پیمایشی بود که با هدف اعتباریابی آزمون خودسنجی شکفتگی انجام شد. جامعه آماری این پژوهش کلیه دانشجویان دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان بودند. جامعه مورد بررسی دارای ۱۲۰۰ نفر دانشجو است، و به منظور بررسی پرسشنامه به ازای هر گویه تعداد ۲۰ نفر در نظر گرفته شد از جامعه مذکور تعداد ۲۵۰ نفر به صورت در دسترس انتخاب شدند. لازم به توضیح است که به علت احتمال عدم عودت پرسشنامه‌ها و ریزش نمونه‌ها، تعداد پرسشنامه توزیع شده ۲۵ درصد بیش‌تر از ۲۰۰ نفر بود. به عبارتی به ازای هر پنج پرسشنامه یکی به عنوان مرجوع نشده محسوب شد و ۲۵۰ پرسشنامه توزیع شد. معیار ورود به پژوهش رضایت شخص و دانشجوی

کیس (keyess) نشان داد که ۱۴ درصد بالغین به صورت سالانه افسرده می‌شوند و این مساله با تخریب نقش اجتماعی، غیبت از کار فراوان، کاهش باروری، هزینه‌های مراقبتی، خودکشی و مراجعه به پزشک بیش‌تر رابطه دارد. این در حالی است که شکفتگی توجه را گسترش می‌دهد (۴)، مجموعه فکر-عمل را افزایش می‌دهد (که به معنای مهارت‌های شخصی بیش‌تر یا اعمال اجرایی تنظیم یافته‌تر است) (۱)، بصیرت (Insight) را وسعت می‌دهد و خلاقیت را در راستای مفید هدایت می‌کند. همچنین احساسات خوب می‌تواند اثرات روان زیست‌شناختی زیادی به بار آورد مثل تأثیرات قلبی و عروقی و فشار خون. در نهایت عاطفه مثبت ذهن سالم، جسم سالم و طول عمر را پیش‌بینی می‌کند (۱۸).

همان‌طور که ملاحظه می‌شود مفاهیم زیر بنایی شکفتگی نیکی، زاینده‌گی، رشد و انعطاف‌پذیری هستند که به عنوان ۴ مؤلفه اصلی شکفتگی در نظر گرفته شده است (۱۹) و از طرفی خودکفایی (self-sufficiency)، توانایی دوست داشتن، رفتار اجتماعی، مشارکت فعالانه و دنبال کردن هدف می‌تواند با شکفتگی رابطه تنگاتنگ داشته باشد. این خصوصیات منجر به رضایت از زندگی بیش‌تر، اهداف اجتماعی بالاتر (مثل خلق فرصت‌ها و عملکرد شغلی خوب)، احتمال فارغ‌التحصیلی بیش‌تر، انتخاب شغل ایمن‌تر و مراقبت بهداشتی بیش‌تر می‌شود که در جامعه امروزی بسیار قابل توجه هستند.

مقیاس شکفتگی تاکنون به زبان‌های چینی، فیلیپینی، آلمانی، مجاری، ایتالیایی، نروژی، اسپانیایی، ترکی، ژاپنی و پرتغالی ترجمه شده و روایی و پایایی آن مطلوب ارزیابی شده است. در این راستا نتایج مطالعه دینره (Diener) عامل با ارزش ویژه $4/24$ و آلفای کرونباخ $0.87/0.71$ در طی ۱ ماه را داشته است (۲۰). در ژاپن تحلیل عاملی اکتشافی ۱ عامل با مقدار ویژه بالا و آلفای کرونباخ $0.88/0.21$ ، در ترکیه آلفای کرونباخ $0.8/0.22$ و ۱ عامل در تحلیل عاملی (۲۲)، در پرتغال

نتایج

از ۲۵۰ پرسشنامه توزیع شده، ۲۰۰ پرسشنامه عودت داده شد (میزان پاسخ دهی ۸۰٪). نمونه شامل ۸۲ دانشجوی مرد (۴۱ درصد) و ۱۱۸ دانشجوی زن (۵۹ درصد) با میانگین سنی ۲۵/۸۸ و انحراف معیار ۴/۱ بود. روایی ابزار: به منظور بررسی تحلیل مواد پرسشنامه، همبستگی بین نمرات آزمودنی‌ها در هر گویه و نمره آنها در کل مقیاس شکفتگی محاسبه گردید. نتایج این تحلیل در جدول ۱ ارائه شده است.

جدول ۱: همبستگی گویه‌ها با نمره کل مقیاس شکفتگی

شماره گویه	ضریب همبستگی با نمره کل	P
۱	۰/۷۶	۰/۰۰۱
۲	۰/۷۱	۰/۰۰۱
۳	۰/۷	۰/۰۰۱
۴	۰/۵۲	۰/۰۰۱
۵	۰/۶۸	۰/۰۰۱
۶	۰/۷۴	۰/۰۰۱
۷	۰/۶۶	۰/۰۰۱
۸	۰/۵۹	۰/۰۰۱

نتایج نشان داد که ضرایب همبستگی گویه‌ها با نمره کل در تمام موارد معناداری و بین ۰/۵۲ تا ۰/۷۶ متغیر بود (جدول ۱)، لذا در این مرحله هیچ یک از گویه‌ها حذف نشد. به منظور انجام تحلیل عاملی مقیاس شکفتگی، ابتدا شاخص KMO (Kaiser-Meyer-Olkin measure of sampling adequacy) که گویای کفایت نمونه‌گیری است، بررسی شد. این شاخص برابر با ۰/۸۵۴ محاسبه شد. همچنین آزمون کرویت بارتلت (Bartlett's test of sphericity) برابر ۴۵۹/۴۸۰ بود که در سطح ۰/۰۰۱ معنادار بود و حکایت از معناداری ماتریس همبستگی داده‌ها داشت. تحلیل عاملی اکتشافی (EFA) مقیاس، با استفاده از روش مؤلفه‌های اصلی و چرخش واریماکس (varimax) انجام شد. ملاک استخراج عوامل، شیب منحنی اسکری (scree plot) و ارزش ویژه (Eigen Value)

دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان بود. معیار خروج دانشجویان ترم آخر یا در شرف جلسه دفاع در نظر گرفته شد، به دلیل اینکه این افراد در زمان چاپ مقاله در جریان تحصیل در دانشگاه قرار ندارند. در پژوهش حاضر از مقیاس شکفتگی (۲۶) استفاده شد. این مقیاس دارای ۸ ماده (گویه) است. مقیاس دارای طیف نمره‌گذاری ۷ نمره‌ای از ۱ تا ۷ (کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم) است که شرکت‌کنندگان باید برای هر گویه مشخص کنند که تا چه حد در مورد آنها صادق است. حداقل و حداکثر نمره مقیاس ۸ و ۵۶ است و نمره بالاتر مبین میزان شکفتگی بالاتر است. با توجه به این که مقیاس شکفتگی تا کنون در ایران ترجمه نشده بود مقیاس توسط سه نفر از متخصصین رشته روان‌شناسی به فارسی ترجمه شد. سپس توسط یکی از اساتید رشته زبان انگلیسی متن ترجمه نشده مقیاس، با ترجمه انجام شده مقایسه گردید و از نظر ایشان هم ردیف ارزیابی شد. در مرحله اجرا، به مدت ۳ هفته پرسشنامه‌ها بین دانشجویان حاضر در کلاس‌های دانشکده پزشکی توزیع شد. برگشت پرسشنامه توسط خود دانشجویان و تحویل به یک مکان تعیین شده در دانشکده پزشکی بود. تجزیه و تحلیل آماری داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS-22 انجام گرفت. برای تعیین روایی آزمون از سه روش: ۱- روایی محتوا، ۲- همبستگی گویه‌ها با نمره کل (تحلیل مواد) و ۳- تحلیل عوامل استفاده شد. روایی محتوایی مقیاس شکفتگی، از طریق نظرخواهی از ۴ صاحب‌نظر و متخصص روان‌شناسی و مطابقت سؤالات به لحاظ محتوایی با مفاهیم و سازه‌های تئوری شکفتگی احراز شد. از همبستگی گویه با نمره کل و بار عاملی گویه‌ها نیز در جهت تحلیل عاملی اکتشافی و از ضریب آلفای کرونباخ و همچنین ضریب پایایی تصنیفی (half-split) در خصوص تعیین پایایی بهره گرفته شد. همچنین برای بررسی رابطه بین شکفتگی و پیشرفت تحصیلی از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد.

بالتر از ۱ بود که بر اساس آن یک عامل عمومی و قوی با بار عاملی ۲/۸۶ استخراج شد. نتایج تحلیل عاملی مقیاس به همراه بار عاملی هر گویه در جدول ۲ ارائه شده است.

جدول ۲: نتایج تحلیل عاملی مقیاس شکفتگی

شماره گویه	بار عاملی گویه‌ها
۱- من زندگی هدفمند و با معنایی دارم.	۰/۷۷
۲- من اهل کمک کردن به دیگران هستم و روابط اجتماعی من خوب است.	۰/۷۷
۳- از فعالیت‌های روزانه ام لذت می‌برم.	۰/۷۳
۴- من عمیقاً به فکر شادی دیگران هستم.	۰/۷۰
۵- در فعالیت‌هایی که برایم مهم هستند بسیار توانا و با کفایت هستم.	۰/۶۷
۶- آدم خوبی هستم و زندگی خوبی دارم.	۰/۶۵
۷- نسبت به آینده بسیار خوشبین هستم.	۰/۶۰
۸- دیگران به من احترام می‌گذارند.	۰/۴۸

از نتایج جدول فوق مشخص شد که مقیاس شکفتگی از یک عامل تشکیل شده که این یک عامل دارای بار عاملی ۲/۸۶ است و در مجموع این عامل ۴۶٪ واریانس کل سؤالات را تبیین می‌کند.

پایایی: به منظور مطالعه پایایی مقیاس، از روش‌های همسانی درونی و پایایی تنصیفی استفاده شد. ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۲ و ضریب پایایی تنصیفی ۰/۸۰ به دست آمد.

به منظور بررسی هدف فرعی رابطه شکفتگی و پیشرفت تحصیلی از نمونه در مورد معدل تحصیلی آنها سؤال شد و نمره معدل به عنوان معیار پیشرفت تحصیلی مورد استفاده قرار گرفت.

نمره‌های شکفتگی و پیشرفت تحصیلی دانشجویان از طریق نمودار Q-Q بررسی و هر دو تقریباً نرمال برآورد گردید. از آنجایی که مقیاس دو متغیر فاصله‌ای است و داده‌ها در دامنه نرمال قرار داشتند، برای بررسی رابطه بین شکفتگی و پیشرفت تحصیلی از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. نتایج ضریب همبستگی پیرسون

حاکمی از یک همبستگی قوی ۰/۸۶ و معنادار ($p < ۰/۰۱$) بین این دو متغیر بود. به عبارت دیگر همبستگی مثبت و مستقیم بین شکفتگی و پیشرفت تحصیلی در دانشجویان دانشکده پزشکی تأیید شد. میانگین شکفتگی نمونه ۱۷/۰۷±۱/۰۶ و میانگین پیشرفت تحصیلی ۴۹/۴۳±۶/۶۷ برآورد گردید.

بحث

هدف از پژوهش حاضر بررسی روایی و پایایی مقیاس شکفتگی فرم ۸ سؤالی (۲۶) در ایران بود. تحلیل عاملی اکتشافی و ضریب آلفای کرونباخ نشان‌دهنده روایی و پایایی قابل اعتماد این پرسشنامه بود. هسو با نتایج بررسی شاخص‌های روان‌سنجی شکفتگی در جامعه آمریکا، تحلیل عاملی اکتشافی یک عامل را در این مقیاس مشخص نمود. گویه‌های پرسشنامه به تفکیک مورد بررسی واقع گردید و دو مورد از گویه‌ها قابل توجه بود، گویه شماره دو که مطابق با معیار ساخت پرسشنامه نیست و شامل دو مضمون است و همچنین گویه شماره هشت که بار عاملی ضعیف‌تری نسبت به بقیه گویه‌ها دارد. شاید با توجه به جامعه جمع‌گرای ایرانی، پاسخ مثبت به این گویه کمی با خصوصیات متواضع گونه و ناپسند شمردن خودپسندی ایرانیان در تناقض باشد و از این لحاظ شرکت‌کنندگان در پاسخ به آن با تردید روبه رو شده‌اند. با توجه به نتایج قابل دسترس از کشورهای ژاپن (۲۱)، ترکیه (۲۲)، پرتغال (۲۳) و نیوزیلند (۲۴)، نتایج این مطالعه هم سو با نتایج بررسی روایی و پایایی این ابزار در این کشورها است. نتایج حاصل از روایی و پایایی مقیاس، گویای کفایت روان‌سنجی مطلوب مقیاس بود و با مطالعه اصلی جهت سنجش روایی و پایایی مقیاس شکفتگی هم‌خوانی داشت.

در بررسی هدف فرعی مطالعه، رابطه پیشرفت تحصیلی و شکفتگی، نتایج حاکمی از وجود همبستگی مثبت و معنادار ($p < ۰/۰۱$) بین این دو سازه بود. نتایج رابطه

محسوب شود. از محدودیت‌های قابل ذکر در این پژوهش می‌توان به تصادفی نبودن روش نمونه‌گیری و در نتیجه دشوار بودن تعمیم یافته‌ها به جامعه و همچنین بررسی مطالعه در نمونه دانشجوی و فرم قلم‌کاغذی آن که منجر به بهتر جلوه دادن می‌شود، اشاره کرد. پیشنهاد می‌شود از این مقیاس در نمونه دانش‌آموزان و به صورت مطالعه‌های طولی استفاده گردد، زیرا که هدف‌مندی و معناداری در ارتباط مستقیم با شکفتگی بوده و از طرفی میزان شکفتگی می‌تواند پیشرفت تحصیلی را پیش‌بینی کند.

نتیجه‌گیری

بر اساس نتایج به دست آمده از پژوهش حاضر، یعنی روایی و پایایی قابل قبول ابزار مورد مطالعه، پژوهشگران علاقه‌مند به بررسی متغیر شکفتگی یا بهزیستی ذهنی در جامعه دانشجویان می‌توانند از این مقیاس برای دستیابی به اهداف پژوهشی بهره‌مند شوند.

قدردانی

از تمامی دانشجویان دانشکده پزشکی که بخشی از وقت خود را به مشارکت در این پژوهش اختصاص دادند تشکر و قدردانی می‌شود. این مقاله بخشی از یک پژوهش گسترده است که در زمینه سازه شکفتگی توسط مؤلفان مقاله صورت گرفته است.

نسبتاً بالا و مستقیم شکفتگی با پیشرفت تحصیلی هم راستا با یافته‌های پژوهش سولدو (Suldo) و همکاران است؛ نتایج بررسی آنان نشان داد، داشتن وضعیت خوب در زمینه تحصیل از جمله نمرات خوب و غیبت نداشتن مکرر ارتباط مستقیم و بالا با سلامت ذهنی و شکفتگی دارد (۲۷).

شکفتگی را می‌توان هم ردیف با نیازهای سطح بالا در انسان همچون خود شکوفایی ارزیابی کرد. طی مطالعات مازلو (Maslow) خود شکوفایی و تحقق خود می‌تواند از طریق تحصیل کسب شود. بنابراین وجود رابطه‌ای مثبت و مستقیم بین این دو قابل توجه است (۲۸). به عبارتی افراد با شکفتگی بالاتر میزان مشارکت و پیشرفت تحصیلی بیشتری دارند و بالعکس افراد با وضعیت تحصیلی خوب میزان شکفتگی بالاتر گزارش می‌دهند. پیشنهاد می‌شود از مفهوم شکفتگی در زمینه‌های مختلفی از جمله معنا در زندگی، بهزیستی ذهنی، سلامت روان و حتی جنبه‌های مرضی از قبیل افسردگی مورد استفاده واقع شود.

در مجموع، نتایج حاصل از پژوهش حاضر گویای آن بود که نسخه فارسی مقیاس شکفتگی فرم ۸ سؤالی، از ویژگی‌های روان‌سنجی مطلوبی برای کاربرد در ایران برخوردار است. مقیاس مذکور علاوه بر جدید بودن، به دلیل داشتن ویژگی‌های روان‌سنجی مطلوب و تعداد گویه‌های کم، می‌تواند در پژوهش‌های دیگر مورد استفاده قرار گیرد، از سوی دیگر نداشتن خرده مقیاس و مشخص نبودن ابعاد شکفتگی می‌تواند نقطه ضعف پرسشنامه

منابع

1. Fredrickson BL, Losada MF. Positive affect and complex dynamics of human flourishing. *Am Psychol*. 2005; 60(7): 678-86.
2. Dunn DS, Dougherty SB. Flourishing: Mental health as living life well. *Journal of Social and Clinical Psychology*. 2008; 27(3): 314-6.
3. Fredrickson BL. The broaden-and-build theory of positive emotions. *Philos Trans R Soc Lond B Biol Sci*. 2004; 359(1449): 1367-77.
4. Keyes CLM. The mental health continuum: From languishing to flourishing in life. *Journal of Health and Social Behavior*. 2002; 43: 207-22.

5. Keyes CLM. Toward a science of mental health. In: Lopez SJ, Snyder CR (editors). Oxford handbook of positive psychology. 2nd ed. New York: Oxford University Press; 2011.
6. Ryff CD. Happiness is everything, or is it? Explorations on the meaning of psychological wellbeing. *Journal of Personality and Social Psychology*. 1989; 57(6): 1069–81.
7. Ryff CD, Singer B. The contours of positive human health. *Psychological Inquiry*. 1998; 9(1): 1–28.
8. Ryan RM, Deci EL. Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *The American Psychologist*. 2000; 55: 68–78.
9. Putnam RD. *Bowling alone: The Collapse and Revival of American Community*. New York: Touchstone Books by Simon & Schuster; 2001.
10. Helliwell JF, Barrington-Leigh C, Harris A, Huang H. International evidence on the social context of well-being. In: Diener E, Kahneman D, Helliwell JF (Editors). *International differences in well-being*. Oxford, UK: Oxford University Press; 2009.
11. Csikszentmihalyi M. *Flow: The psychology of optimal experience*. New York: Harper Perennial Modern Classics; 2008.
12. Brown SL, Nesse RM, Vinokur AD, Smith DM. Providing social support may be more beneficial than receiving it: Results from a prospective study of mortality. *Psychol Sci*. 2003; 14(4): 320–7.
13. Seligman MEP. *Authentic happiness: Using the new positive psychology to realize your potential for lasting fulfillment*. New York: Atria Books; 2004.
14. Steger MF, Kashdan TB, Sullivan BA, Lorentz D. Understanding the search for meaning in life: Personality, cognitive style, and the dynamic between seeking and experiencing meaning. *J Pers*. 2008; 76(2): 199–228.
15. Peterson C, Seligman MEP, Vaillant GE. Pessimistic explanatory style is a risk factor for physical illness: A thirty-five year longitudinal study. *J Pers Soc Psychol*. 1988; 55(1): 23–7.
16. Scheier MF, Carver CS. Self-regulatory processes and responses to health threats: Effects of optimism on well-being. In: Suls J, Wallston KA (Editors). *Social psychological foundations of health and illness*; 2003.
17. Horwitz AV. Outcomes in the sociology of mental health and illness: Where have we been and where are we going?. *J Health Soc Behav*. 2002; 43(2): 143-51.
18. Martin LL, Ward DW, Achee JW, Wyer RS. Mood as input: People have to interpret the motivational implications of their moods. *Journal of Personality & Social Psychology*. 1993; 64(3): 317-26.
19. Rasmussen DB. Human flourishing and the appeal to human nature. *Social Philosophy and Policy*. 1999; 16(1): 1-43.
20. Diener E, Wirtz D, Tov W, Kim-Prieto C, Choi DW, Oishi S, et al. New Well-being Measures: Short Scales to Assess Flourishing and Positive and Negative Feelings. *Social Indicators Research*. 2010; 97(2): 143-156.
21. Sumi K. Temporal Stability of the Japanese Versions of the Flourishing Scale and the Scale of Positive and Negative Experience. *J Psycho Psychother*. 2014; 4: 140-56.
22. Telef BB. The validity and reliability of the turkish version of the psychological well-being. Paper presented at the 11th National Congress of Counseling and Guidance; 2001.
23. Silva AJ, Caetano A. Validation of the Flourishing Scale and Scale of Positive and Negative Experience in Portugal. *Social Indicators Research*. 2013; 110(2): 469-78.
24. Hone LC, Jarden A, Schofield GM, Duncan S. Measuring flourishing: The impact of operational definitions on the prevalence of high levels of wellbeing. *International Journal of Wellbeing*. 2014; 4(1): 62-90.
25. Eison JA, Pollio HR, Milton O. Educational and personal characteristics of four different types of learning- and grade-oriented students. *Contemporary Educational Psychology*. 1986; 11(1): 54–67.
26. Diener E, Biswas-Diener R. *Happiness: Unlocking the Mysteries of Psychological Wealth*. Malden, MA: Blackwell Publishing; 2008.
27. Suldo SM, Thalji A, Ferron J. Longitudinal academic outcomes predicted by early adolescents' subjective well-being, psychopathology, and mental health status yielded from a dual factor model. *Journal of Positive Psychology*. 2011; 6(1): 17-30.
28. Maslow A. *Toward a psychology of being*. 2nd ed. New York: Van Nostrand; 1968.

Evaluating the validity and reliability of flourishing scale and determining the relation between flourishing and academic achievement in students of medicine school

Mahboubeh Moradi siah afshadi¹, Neda Ghasemi², Amir Ghamarani³

Abstract

Introduction: *Flourishing scale measures one of positive aspects of human mind. The aim of this study was to examine validity and reliability of the flourishing scale. The secondary objective of the study was to determine the correlation between flourishing and academic achievement.*

Methods: *This descriptive survey study was performed on 200 of medical students in Isfahan University of Medical Sciences who were selected through convenient sampling in 2014. In order to check the validity of the questionnaire, content validity and item-total correlation (material analysis) was used. The reliability of the scale was examined with Cronbach's alpha and half-split reliability. The Pearson correlation coefficient was used to determine the relationship between flourishing and academic achievement.*

Results: *Item-total correlation was 0.52 to 0.76 and significant ($P < 0.01$). Results of exploratory factor analysis estimated the scale as single factor with factor loading at 3.86 which explained 46% of variance of total items. The cronbach's alpha coefficient was 0.82 and half-split reliability coefficient was 0.8. Analysis of flourishing scale and academic achievement revealed a positive significant relationship between the two variables ($p < 0.01$).*

Conclusion: *Findings indicated the acceptable validity and reliability of the scale in assessing flourishing or subjective well-being of university students. Given the properties of desirable psychometrics, the present research instrument could be used in positive psychology researches.*

Keywords: Flourishing, Exploratory factor analysis, Reliability, Academic achievement, Students.

Addresses:

1. (✉) MA Student of General Psychology, Department of Psychology, University of Isfahan, Isfahan, Iran.
Email: m.moradi@edu.ui.ac.ir
2. MA Student of General Psychology, Department of Psychology, University of Isfahan, Isfahan, Iran.
Email: n.ghasemi@edu.ui.ac.ir
3. Assistant Professor, Department of Psychology and education of children with special needs, University of Isfahan, Isfahan, Iran. Email: a.ghamarani@edu.ui.ac.ir